


Říčanský kurýr

VĚSTNÍK MĚSTA A MĚSTSKÉHO ÚŘADU ŘÍČANY

květen 2024

- 
- Říčanskou náplavku společně pokřtíme 18. května
 - Stavba nové školy roste před očima

Nosorožec srstnatý *Coelodonta antiquitatis*

V říčanské krajině doby ledové se pohybovala impozantní zvířata. Byli to nejen legendární mamuti, ale také ohromní nosorožci srstnatí. Tito působilí tvorové byli přes dva metry vysokí, dosahovali délky až tři a půl metru a hmotnosti kolem dvou tun. Srstnatý nosorožec nebyl původní evropský druh. Přišel k nám z Asie, kde se v podhůří Himaláje objevil první druh jejich rodové linie – nosorožec *Coelodonta thibetana* –, vývojem přes několik druhů se pak nosorožec srstnatý šířil přes Sibiř až do Evropy. Zde se mu dařilo na celém kontinentu včetně Británie, která byla spojena s pevninskou Evropou pruhem souše.

V okolí budoucích Říčan se nosorožci srstnatí vyskytovali v období zhruba před 125 000 až 20 000 lety. Koncem poslední doby ledové se jejich populace i areál výskytu postupně zmenšovaly. Příčinou byla změna klimatických podmínek, která vedla k zániku jejich přirozeného prostředí, a na některých místech zřejmě i silící lov. Z Evropy zmizeli asi před 16 000 lety. Poslední nálezy ze severovýchodní Sibiře jsou staré 10 000 let. Jeho nejbližším žijícím příbuzným je nosorožec sumaterský (*Dicerorhinus sumatrensis*).

Latinské jméno *Coelodonta* znamená dutý zub. Nosorožec srstnatý měl v horních zubech vyvinuté velké díry. Toto přizpůsobení řeší nadměrné opotřebování zubů. Srstnatí nosorožci se živili především okusováním trav na tehdejších mamutích stepích. Během zimního období měli na jídelníčku také větve keřovitých vrb a olší. Taková strava je velice tuhá a zuby hodně namáhá. Podobný



typ potravy požívá dnešní nosorožec tuponosý (*Ceratotherium simum*), který má i podobné zuby.

Nápadným znakem srstnatých nosorožců, samců i samic, byly dva rohy. První roh přisedal k lebce v nosní krajině a byl až 1,5 metru dlouhý, ze stran zploštělý. Podle některých teorií s ním nosorožci mohli odhrabávat sníh, aby se dostali k trávě. Samcům také sloužil k boji o samice a teritorium. Druhý roh byl podstatně menší a nasedal do oblasti čelních kostí. Zatímco zuby a kosti srstnatých nosorožců občas nacházíme, rohy tvořené keratinem jsou velmi vzácné. Zachovaly se jen v trvale zmrzlé půdě (permafrostu), jinak se rozlo-

žily. Podobně je na tom srst. Dorůstala délky až 15 cm a na krku tvořila hřívu. Barvu měla žlutavou až červenohnědou.

V Říčanech si na srstnatého nosorožce můžete vylézt v Geoparku Říčany. Je umístěn jen 30 metrů od místa nálezu jeho mohutné loketní kosti. Byla objevena kdysi, při kopání základů domu, a dnes ji uchováváme v říčanském muzeu. Věrnou kopii této pravěké vzácnosti můžete v Geoparku vzít do rukou během geodpolední. Nejen v Geoparku, ale i v Muzeu Říčany na výstavě **Okna do přírody** zažijete **záživné** objevování přírody.

Jakub Halaš